

друго време. Яворов искаше да постигне в своето време същото единение на думи и дела, каквото виждаме у Ботев. Той създаде и поддържа Ботевски комплекс у нашите поети, което ни отвежда и към Фурнаджиев, и към Вапцаров. Яворов задълбочи и разшири Ботевската линия в нашата литература като даде ясен израз на единение на социално-критичното, възрожденски-патриотичното и философски-космическото начало в него. Неговото богоборчество беше също така Ботевско по характер и по смисъл, като богоборчеството на Байрон, на Лермонтов, на Нитше, в което има много повече от трагедията на вярата и търсенето на Бога, Бог на сърцето и душата, отколкото в овцедушната вяра.

Дълбоко символистична, многозначително вълнуваща е страшната параболa, която описва живота на Яворов, както и творчеството му. Целият му път от неговите социално ангажирани, исторически оптимистични нагласи до писъците на смут и отчаяние, има дълбок непреходен смисъл, който достига и до най-парливите ни днешни проблеми. *“И влача аз неволно твоите окови”*, беше казал в едно обръщение към Родината поета. Яворов и неговата поезия носят и отразяват най-решителната, най-първата, най-важната особеност на българското народностно и национално съществуване. Изграждането и защитата на личността, на индивидуалното човешко право, образуването на модерно гражданско общество на основата на разцвета на личността, не са се състояли в своето време. Те се подновяват, разтягат, отлагат или форсират в различни времена, всякога болезнено, в треска, никога нормално, никога в своето време.

Ето защо, както прозорливо е забелязъл и проф. Никола Георгиев, дори в декадентските по външна форма любовни песни на Яворов, улавяме вибрациите на най-ранно ренесансовата лирика на Данте и Петрарка, а за патриотичните свои мечти и приключения Яворов непрекъснато търси декадентска мотивировка. Яворов сам доброволно и всеотдайно се беше разпънал на Кръста на тези противоречия, на тези крайни несъобразности в нашия национален живот. *“В страданието истина познах и сам Исус пред мене е на Кръста”*. Абсурдите, нелепостите, парадоксите на нашето национално развитие, ето Кръста, на който се разпъва и беше разпнат Той. С какво ведро, жизнерадостно, историческо и социално-оптимистично настроение навлезе в живота и колко бързо всичко помръкна, за да стигне до тъмнината на отчаянието, на самоубий-